

NACIÓ I NACIÓ CATALANA

Ben clarament dibuixava tot això en la nostra ànima la concepció novella. Però ens estranyava que el conjunt, la síntesi que vàiem feta, no la veiessin també els mateixos que ens la presentaven. I no la vien. En tots ells, al costat del pensament que capital que recollíem com or fi, hi trobàvem la farda que el cobria, desferra de les construccions que ells mateixos feien caure. Provàvem de vegades de posar-los davant del mirall de la nostra lògica, que reflectia el conjunt de l'obra feta, i no la reconeixien.

Però nosaltres no dubtàvem, no. Nosaltres vàiem l'esperit nacional, el caràcter nacional, el pensament nacional; vàiem el Dret, vàiem la llengua; i de llengua, Dret i organisme, de pensament i caràcter u esperit nacionals, en rèiem la Nació, això és, una societat de gent que parlen una llengua pròpia i tenen un mateix esperit que es manifesta nu i característic per sota de la varietat de tota la vida col·lectiva.

I vàiem més: vàiem que Catalunya tenia llengua, Dret, art propis; que tenia un esperit nacional, un caràcter nacional, un pensament nacional; Catalunya era, doncs, una nació. I el sentiment de pàtria, viu en tots els catalans, ens feia sentir que pàtria i nació eren una mateixa cosa, i que Catalunya era la nostra nació, igual que la nostra pàtria.

Si ésser pàtria, si ésser nació era tenir una llengua, una concepció jurídica, un sentit de l'art propis, si era tenir esperit, caràcter, pensament nacionals, l'existència de la nació o de la pàtria era un fet natural com l'existència d'un home, independent dels

drets que li fossin reconeguts. L'esclau romà era home, encara que per les lleis del seu temps fos una cosa en mans d'un altre home, de l'home oficial que les lleis reconeixien. La nació era nació encara que les lleis la tinguessin subjecta, com l'esclau romà a una altra nació, a la nació oficial, la nació privilegiada. L'home era home encara que per la llei no ho fos; la nació és nació encara que per la llei no ho sigui.

Enric Prat de la Riba

“Gènesi del nacionalisme”, dins *La Nacionalitat Catalana* (1906)